

Agatha
Christie

QARA QƏHVƏ

Tərcüməçi:
Ramil Rahiboğlu

qanun nəşriyyatı

Agatha
Christie

BLACK COFFEE

Əsər artıq təqaüdə çıxmış detektiv Puaronun iti zəkasının aşkarladığı cinayət işindən bəhs edir. Görkəmli fizik zəhərlənərək öldürülür. Onun qətlində oğlundan tutmuş gəlininədək şübhəli şəxslər çoxdur. Ancaq Puaro tələsik nəticələr çıxarmır, cinayətin üstünü ustalıqla açır. Bu zaman bir sıra maraqlı fəndlərə əl atır. Müəllifin digər əsərləri kimi “Qara qəhvə” də detektivsevərlərin rəğbətini qazanıb.

Erkül Puaro – detektiv

Hastinqs – Erkül Puaronun həmkarı

Klod Emori – alim, Lüsiyanın qayınatası,
Kerolaynın qardaşı

Riçard Emori – Klod Emorinin oğlu

Lüsiya – Riçard Emorinin arvadı, Karellinin dostu

Kerolayn Emori – Klod Emorinin bacısı,
Riçard Emorinin bibisi

Barbara – Klod Emorinin qardaşı qızı

Edvard Reynor – Klod Emorinin katibi

Karelli – italiyalı həkim, Lüsiyanın dostu

Edna – Kerolaynın böyük qardaşının qızı,
Barbaranın bacısı

Tredvell – Klod Emorinin eşikağası

I FƏSİL

Erkül Puaro özünün balaca rahat mənzilində əyləşib, məmnunluq duyğusuyla səhər yeməyi yeyirdi. Bu mənzil “Uaytholl” adlanan evdə yerləşirdi. 1934-cü ilin mayı idi. Səhər-səhər gözəl, günəşli hava hökm sürürdü. Yəqin elə buna görə də isti şokoladla təzə bişirilmiş briş kömbəsinin dadı daha ləzzətliydi. Adətən, qaydalardan geri çəkilməyən Puaro, daha bir fincan şokolad və briş kömbəsi istədi. O, Corcu gözləyə-gözləyə qarşısındakı masanın üstündən səhər poçtunu götürdü.

Puaro səliqəli olmağı sevirdi. Poçt əvvəlcədən hazırlanmışdı. Yığın-yığın üst-üstə qalaqlanmış zərflərin ağzı nə zamansa, lap çoxdan Hastingsin ad gününə hədiyyə edilmiş balaca qılınca bənzəyən xüsusi bıçaqla səliqəylə açılmışdı. Birinci yığında daha çox

reklam təklifləri olan zərflər, digər yığında cavab verilməsi vacib olan məktublar vardı. Puaro bu zərflərin hamısını səhər yeməyindən sonra, özü də səhər saat 10-dan tez olmadan yerbəyer etmək qərarına gəldi. Puaro həmişə deyirdi ki, özünə hörmət edən peşəkarlar səhər saat 10-dan tez iş başlamazlar. Əlbəttə, araşdırma apararkən başqa məsələ, onda olar. Köhnə vaxtlarda bir dəfə Puaro ilə Hastingss hava qaranlıqken evdən çıxmışdılar, özü də yalnız ona görə ki...

Ancaq Puaro xoşbəxt keçmişlə bağlı xatirələrə qapılmaq fikrində deyildi. Onun Hastingslə birlikdə üstünü açmaq istədiyi cinayət işi çoxdan bağlanmışdı. Çünki "Böyük dördlük" adlı beynəlxalq cinayətkar təşkilat öz mövcudluğuna son qoymuşdu, köhnə əziz dost Hastingss isə arvadıyla birlikdə Argentinaya köçmüş, elə o vaxtdan da öz rançosunda yaşayırdı. Düzdür, bir neçə gün əvvəl o, Londona qayıdıb, amma işlə bağlı gəlib, özü də çox qalası deyil. Puaro ilə Hastingssin yenidən birlikdə işləməsi isə çətin ki, mümkün olacaqdı. Brioş kömbəsi yeməsinə, pəncərədən şəfəq saçan günəşə baxmayaraq, Puaronun kefi yox idi. Əlbəttə, indi istifadə olduğundan, o yalnız özü üçün maraq doğuran cinayət işlərinin araşdırılmasını öhdəsinə götürə bilirdi. Ancaq Puaro Hastingssiz dərxişirdi, onsuz oyunun elementləri pərən-pərən olurdu, nə bir tamaşaçı olurdu, nə də Puaronun ecazkar zəkasına qiymət verən tapılırdı. Bu bir yana qalsın, son zamanlar cinayət işlərində maraqlı məqamlar yerli

-dibli yox idi. Bunun səbəbi o idi ki, ya cinayətkarların təxəyyülü tükənmişdi, ya da heç bir tapmaca-filan, heç bir sirr qalmamışdı, yalnız heyvərələr vardı, bu heyvərələr isə zorakılıq etməkdən, asan yolla pul qazanmaqdan başqa bir şey qanmırdılar. Belə alçaqların, heyvərələrin törətdikləri cinayətlərin açılmasına isə Erkül Puaro zaman sərf etməyi qüruruna sığışdırmırdı.

Elə bu dəmdə Puaronun fikirlərini Corc dağıtdı. Corc əlindəki məcməyidə Puaronun arzuladığı bir fincan gözəl dadlı şokolad gətirərək səssiz-səmirsiz içəri daxil oldu, Puaro bu ləzzətli şokoladı dadından məst olmaq üçün arzulamırdı, ona görə arzulayırdı ki, qeyri-iradi olaraq günəşli yaz səhərini bir neçə dəqiqəliyinə olsa da uzatmaq, bununla da hüznü günün qədəmlərindən uzaqlaşmaq istəyirdi. Bu hüznü gün parkda gəzintidən, Soxo məhəlləsində yerləşən yaxşı bir restorana getməkdən başqa heç nə vəd etməirdi. O, yenə Soxo məhəlləsində sevimli restoranına gedəcəkdi, yenə orada tək-tənha nahar edəcəkdi, əvvəl “yeməyə nəyiniz var” sualını verəcək, sonra isə pasta, dəniz dili və daha nələrsə yeyəcəkdi...

Elə bu əsnada Puaro gördü ki, Corc onun qarşısına bir fincan şokolad qoydu, adəti üzrə mətbəxə getmədi, Puaronun yanında durub, ona nəsə danışmağa başladı. Eyibsiz-nöqsansız, təmkinli, tərədən-dırnağa britaniyalı olan Corc dünyanın ən yaxşı xidmətçisiydi. Corcla bir damın altında neçə illər yaşayan Puaro

onu dünyada hamıdan çox qiymətləndirirdi, əməyinə dəyər verirdi. Corc elə adamdır ki, dindirəsən danışar, dindirməsən, heç kəlmə də kəsməz. O, bütün Londonun ən nüfuzlu ailələrində baş verən hadisələrdən xəbərdar idi, səliqədə və xırdaçılıqda isə bəlkə də yalnız detektivin özünə güzəştə gedərdi. Puaro tez-tez Corca deyirdi: “Corc, sizin şalvar ütüləməyinizə söz ola bilməz, amma təxəyyülünüz... Təxəyyül yoxdur sizdə”. Elə, ya belə, Erkül Puaronun təxəyyülü hər ikisinin bəsi idi, ona görə də Corcun yaxşı şalvar ütüləməsini Puaro daha dəyərli bacarıq hesab edirdi. Bəli, Corc kimi xidmətçisinin olmasında Puaronun bəxti yüksək dərəcədə gətirmişdi.

– ...və mən özümdə cəsarət taparaq dedim ki, ser, sizə bu gün səhər zəng etsinlər, – Corc davam edirdi.

– Üzrlü hesab edin, əziz Corc, – Puaro dedi. – Başım bir az qarışdı. Səhv etmirəmsə, mənə dünən zəng olunduğunu dediniz, eləmi?

– Bəli, cənab Puaro. Siz xanım Oliverlə teatra gedərkən zəng gəlmişdi. Mən bu barədə qeyd qoymadım, çünki tamaşa gec başlayırdı.

– Məni xəbər alan kim idi?

– Klod Emori adlı centlmen idi, cənab Puaro. Onun nömrəsini yazıb, götürdüm, deyəsən, haradasa Surreydən zəng etmişdilər. Həmin zəng edən centlmen dedi ki, çox incə məsələ var və xahiş etdi ki, siz ona zəng edərkən, əgər telefonu başqa bir nəfər götürsə,

onda siz öz adınızı deməyin və işlə bağlı yalnız onunla danışın.

– Təşəkkür edirəm, Corc. Yazdığınız nömrəni telefonun yanına qoyun, – Puaro dedi. – Əvvəl “Tayms” qəzetini vərəqləyim. İndi səhər tezdən zəng etmək düzgün olmaz, özü də incə məsələylə bağlı.

Corc razılıq əlaməti olaraq başını yelləyib, otaqdan çıxdı, Puaro isə fincandakı şokoladdan içə-içə, təzə xəbərlər olan qəzeti götürüb eyvana çıxdı.

Qəzetdəki xəbər sütunlarını tələm-tələsik nəzərdən keçirən Puaro qəzeti qırağa qoydu. Qəzetin beynəlxalq aləmdə baş verənlərdən bəhs edən səhifəsində yenə də həmişəki kimi dəhşətli xəbərlər vardı: Almaniyada Hitler bütün məhkəmələrin onun partiyasına tabe olmasını nəzərdə tutan dəhşətli qanun qəbul edib, Bolqarıstanda, Puaro üçün daha kədərli, onun öz doğma vətəni Belçikada hakimiyyətə faşistlər gəlmişdi, Mons şəhəri yaxınlığındakı şaxtada isə partlayış baş vermiş, ilkin məlumatlara görə, nəticədə qırx iki insan həlak olmuşdu. Yerli xəbərlər az olsa da, daha yaxşıydı. Məsələn, tennisçilər, nəhayət, hakimiyyətin inadkarlığını ram edərək, özləri üçün Uimbldonda şortda oynamaq hüququ əldə etmişdilər. Puaro nekroloqları oxumadı, çünki həmin gün ölənlər ya onun yaşıdlarıydı, ya da ondan daha cavan olanlar idi.

Puaro qəzeti qırağa qoyub, ayaqlarını özünə qolay qaydada skamyada rahatladı və yırğalanan hörmə